

Dacă ne uităm la istoria spirituală a Occidentului și în cadrul ei analizăm în special problema reîncarnării și a karmei, suntem frapați de faptul că sub acest aspect două individualități au jucat un rol hotărâtor, însă, într-un sens, opus. Prin una dintre individualități, ideea de reîncarnare, pe care în epocile anterioare o găsim încă, în cultura occidentală, ca fiind de la sine înțeleasă, este dată la o parte, și prin aceasta conștiința omenirii apusene se concentrează asupra unei singure vieți pământești. La Platon, de exemplu, întâlnim această idee de reîncarnare în special în operele sale târzii, cum ar fi dialogul său *Statul*. Ce-i drept, ideea reîncarnării primește la el o coloratură puternic orientală, astfel încât uneori nici nu o putem deosebi de așa-numita teorie a metempsihozei. Pentru Platon, și pentru mulți filosofi și discipoli ai Misteriilor, ea era în vremurile de demult un adevăr de netăgăduit. O schimbare foarte mare, care pentru evoluția spirituală a lumii occidentale are o importanță epocală, s-a produs prin Aristotel, care timp de aproape optsprezece ani a fost discipolul lui Platon, iar mai târziu, după ce și-a întemeiat propria sa școală și propria sa doctrină, s-a dezis cu totul de ideea de reîncarnare. Mai mult, el a respins chiar și ideea de preexistență a sufletului. Prin aceasta întreaga cultură occidentală a căpătat o nouă direcție. Atenția omenirii apusene s-a concentrat în principal asupra unei *singure* vieți, a acestei vieți pământești unice, în care mai târziu, după 300 de ani, urma să coboare înalta ființă dumnezeiască a lui Christos.

Nu întâmplător din același motiv a fost numit Aristotel în Evul Mediu precursor *in naturalibus* (în germene, genuin, *n. t.*) al lui Christos. Opera lui Aristotel a cunoscut mai târziu o largă răspândire în Europa, și odată cu ea și doctrina lui despre unicitatea vieții pământești. Ea a creat fundamentul spiritual pe care s-a dezvoltat întreaga civilizație europeană în Evul Mediu, astfel încât prin această învățătură problema acceptării sau neacceptării impulsului lui Christos a devenit o problemă de viață sau de moarte a sufletului. Viața pământească unică a trebuit să capete această conotație superioară și această valoare de neprețuit. Ea a fost o premisă importantă pentru evoluția Eului oamenilor în Occident. Așa încât se poate spune că prin fapta săvârșită de Aristotel în ceea ce privește ideea de reîncarnare omenirea a fost transferată din domeniul ideilor veșnice, în care Platon încă mai viețuia, direct în viața pământească, însă în viața în care doar omenirea poate avea întâlnirea cu Ființa lui Christos.

Și acum, după atâtea sute de ani, Eul omenesc a devenit, tocmai prin faptul că a trebuit să se dezvolte în această viață pământească unică, puternic și matur, astfel încât deja în vremea noastră, la sfârșitul perioadei Kali Yuga, a acestei perioade întunecate, a apărut posibilitatea ca omenirea să facă un nou pas, un pas în direcția opusă, prin care Eul, din existența lui pământească limitată, intră într-o nouă și conștientă legătură cu Cosmosul spiritual, în care el așteaptă între încarnările sale pământești ca în adevărata lui patrie spirituală.

Acest nou pas înainte în evoluția omenirii a trebuit să fie inițiat, de asemenea, de către o personalitate, iar această personalitate a fost Rudolf Steiner. El a creat o bază pentru Eul uman, de-acum puternic dezvoltat, pentru ca omul să-și extindă privirea sa, orizontul său dincolo de granița unei singure vieți, pentru a realiza o legătură nouă, conștientă, cu Cosmosul spiritual. El a readus omenirii ideea de reîncarnare și karmă, însă de data aceasta într-o formă complet nouă, creștină. Prin aceasta fiecare om poate viețui altfel în evoluția omenirii. Căci omului i s-a deschis o cale spre viețuirea Eului superior, care este legat de întregul Cosmos.

Rudolf Steiner a accentuat însă de multe ori că legile karmei țin de cele mai înalte legi ale lumii și că ele străbat întreaga noastră lume, vizibilă și invizibilă. Căci ele sunt atât de cuprinzătoare, încât acționează în edificiul cosmic prin intermediul tuturor Ierarhiilor, unind nemijlocit sfera spirituală cea mai înaltă cu lumea fizică. Aceasta înseamnă însă să înțelegi aceste legi karmice, dar în același timp să vii în atingere cu cea mai înaltă spiritualitate a lumii. Căci în aceste legi ale karmei se revelează activitatea sublimă a primei Ierarhii, ce reprezintă în lumea noastră forța cea mai înaltă, și anume forța Tatălui, pe care o dirijează și o coboară în ea. Așa încât a înțelege legițile karmei înseamnă să vi! în contact cu fundamentul patern al lumii, cu acel fundament patern ce cuprinde simultan lumea spirituală și lumea fizică.

Cu aceasta, cercetarea în domeniul karmei, pătrunderea în esența și modalitatea de acțiune a

puterilor karmice formează temelia pe care stă știința spiritului modernă sau antroposofia. Căci omul poate recunoaște modalitatea de a acționa a spiritualului simultan în om și în Cosmos, și de a le uni pe cele două într-o unitate superioară, doar dacă învață să înțeleagă aceste legi.

Rudolf Steiner s-a preocupat de la bun început cu această tematică a karmei. În opera sa *Cursul vieții mele* putem afla că el a ajuns să aibă primele trăiri în acest domeniu pe la vârsta de 27, 28 de ani. Chiar și când lucra la *Filosofia libertății* el a făcut experiențe în acest domeniu. Mai târziu, pe la începutul secolului nostru, când a început să facă cunoscută în lume doctrina antroposofică, el a vrut să introducă această temă imediat, sub forma exercițiilor practice de karmă. În aceeași măsură teoria privitoare la Ierarhii, care a format ulterior o bază a antroposofiei, este în esență inseparabilă de pătrunderea și înțelegerea modului în care acționează legile karmei în lume. Căci la plăsmuirea karmei lumilor sunt active în diverse forme *toate* Ierarhiile”. Chiar și evoluția cosmică cercetată de Rudolf Steiner, ce ajunge până la vechiul Saturn, este legată de efectele karmice, întrucât legile cosmice conform cărora prima Ierarhie a creat universul vechiului Saturn și, odată cu acesta, primele rudimente ale corpului fizic al omului, acționează astăzi drept legi ale karmei individuale.” În diverse forme și în moduri diverse, această tematică străbate apoi ca un fir roșu întreaga operă de conferențiar a lui Rudolf Steiner, pentru ca la sfârșitul vieții sale să cunoască o culminație prin cele optzeci și trei de conferințe despre karmă din anul 1924.

Această legătură a legilor karmei cu spiritualitatea cea mai profundă și cea mai înaltă a lumii înseamnă însă că un om nu poate ajunge astăzi în mod direct la o cercetare a karmei fără să fi viețuit o schimbare radicală a ființei sale. Putem studia aceasta pe baza activității depuse de Rudolf Steiner ca învățător spiritual. Toate sfaturile pe care el le-a dat diferiților lui discipoli și în diverse situații au fost întotdeauna legate de o cercetare karmică, iar această cercetare karmică a fost posibilă doar prin faptul că Rudolf Steiner, în fiecare caz în parte, s-a unit karmic cu discipolul său. Asupra acestei cerințe, care rămâne valabilă atunci când vrei să faci o cercetare a karmei, a atras atenția chiar Rudolf Steiner ulterior, în dramele sale mister. Astfel, în a treia dramă- mister Benedictus spune referitor la aceasta:

„Eu trebuie să însoțesc pe fiecare,
Care în viața pământească a primit de la mine
Lumina spiritului și – conștient sau nu –
Mi s-a consacrat ca discipol spiritual,
Și trebuie să îl îndrum mai departe pe calea
Pe care a pășit în spirit cu ajutorul meu.”

Un exemplu absolut grandios al acestei uniri cu oamenii, pe care el a trebuit din raționamente karmice să-i conducă ca discipoli, ni se oferă cu prilejul Congresului de Crăciun, în timpul căruia Rudolf Steiner, după ce se unise cu karma Societății, a comunicat antroposofilor unele aspecte din karma sa și din karma Societății antroposofice, pentru a le putea dezvălui apoi și karma lor proprie. În spatele acestei fapte stă un proces spiritual real. Căci în epoca noastră, în care Christos începe din ce în ce mai mult să devină Domn al karmei”, este imposibil să intri în sfera karmei fără să devii totodată și un imitator al lui Christos, fără Imitatio Christi, și astfel să iei asupra ta într-o formă sau alta karma altor oameni. Rudolf Steiner a descris acest proces referindu-se la o comunitate creștină timpurie. În ciclul său de conferințe despre Evanghelia după Matei el a spus următoarele: „Un anumit